

Priprava peska

Mateja Kavčič, Franci Andrejčič, Štanjel 2006

Barva peska je odločilna za pripravo ustrezne malte, s katero bo popravljena ali dopolnjena originalna fasada. Pesek, ki so ga nekoč uporabljali, je bil nabran v najbližjem možnem viru, velikokrat tudi v potokih. Njegovo barvo in izvor (rečni ali drobljeni pesek) razberemo s pozornim ogledom malte na fasadi. Opazimo lahko tudi dodatke: drobljeno opeko, opilke lesa in podobno.

Štanjelski rumeni pesek

Štanjelski rjavi pesek

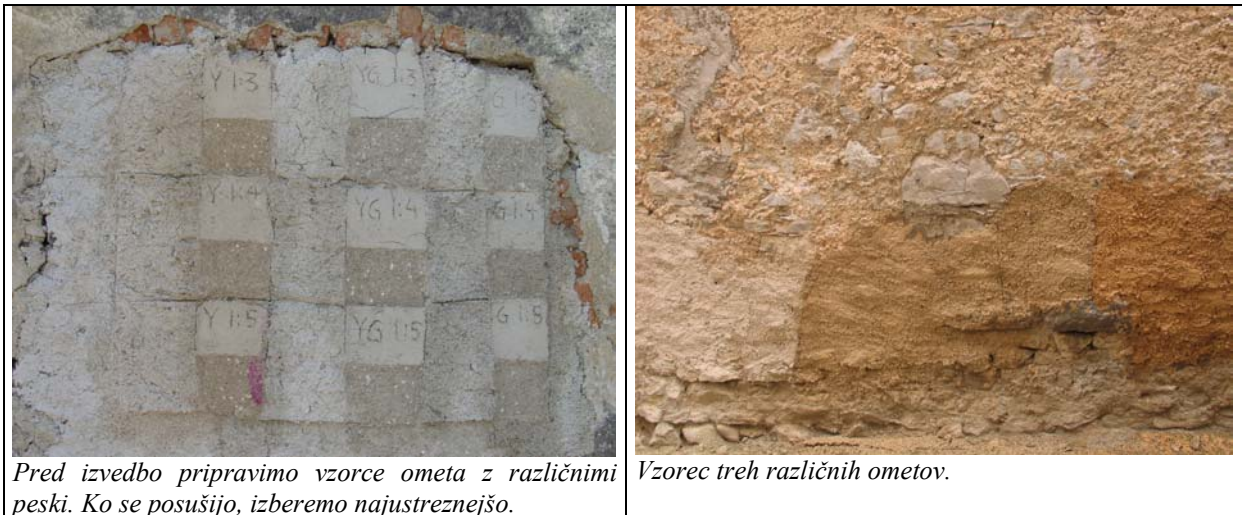
V štanjelskem kamnolomu so žile različnih barv. Pesek se lahko pridobi iz sipin pod steno kamnoloma, kjer se ročno preseje. Pozoren je treba biti na različne odtenke in jih ne mešati med seboj! Vodstvo kamnoloma (g. Žerjal, 041 669 442) dovoljuje lastno sejanje peska, lahko pa ga tudi zmelje v večjih količinah. Problem mletega peska je, da je v njem zaradi mletja več bele barve in bo zato svetlejši.

Ročno sejanje peska za manjša popravila fasad.

Presejan pesek, pripravljen za malto. Štanjelski pesek rjave, oker, rumene in sive barve.

Pred izvedbo pripravimo vzorce ometa z različnimi peski. Ko se posušijo, izberemo najustreznejšo.

Vzorec treh različnih ometov.

Pesek ne sme biti umazan, s primesmi gline ali zemlje in ne sme vsebovati prevelike količine prahu (»0«). Pred pripravo se preseje na želeno granulacijo, ki mora biti raznovrstna, to je brez prevlade ene same frakcije.

Pesek ima velik vpliv na poroznost malte, ki v apneni malti zagotavlja kakovostno strjevanje. Pred vmešavanjem v malto pesek ne sme biti niti presuh niti premoker. Razmerja malte so podana volumensko za suh pesek, kajti moker pesek poveča svoj volumen tudi za 140 %. Pesek pri izvedbi apnenih ometov se zato nikdar ne deponira na prostem in se ne vmešava moker.

Pesek vpliva tudi na debelino plasti apnenega ometa, največja debelina ometa je 3 x debelina največjega zrna peska. Torej je pri pesku granulacije 0-4 največja debelina plasti 12 mm.

Opomba: Navodila za obnovo fasad so objavljena na strani: <http://www.rescen.si/index.php?id=43> (Metode in tehnologije/Tehnologije obnove stavbne dediščine/Štanjel)